

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

PERIÒDICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL·LUSTRAT Y LITERARI.
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA
y 10 centaus paper en l' isla de Cuba.
NUMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 8 rals.
Cuba y Puerto-Rico, 16.—Estranger, 18_g

SOFIA MENTER.

Permétme, estimats lectors, que 'ls fassa la presentació de una senyora y de una gran artista.

Dintre de pocas horas tal vegada, la veurán apareixe en lo teatro Principal: es alemana, ha recorregut las principals ciutats d' Europa, deixant per tot arreu una estela de gloria, y avuy l' hi toca 'l torn á Barcelona. ¡Bén vinguda siga la famosa pianista Sofia Menter!

Fins are haviam sentit celebritats masculinas en aquest instrument que á més de suavitat y delicadesa, exigeix vigor y forsa; avuy sentirem á una senyora, y hem de veure si 'ls pedals apretats per un peuhet calsat de sati y las teclas acariciadas per una má petita y delicada saben respondre á las manyaguerias femeninas.

Desd' are 'ls declaro que si jo fos piano y 'm tocava una dona com la Sofia Menter, de mi 'n faria lo que l' hi dè la gana.

Es guapa, elegant y distingida. Va neixe á Munich á l' any 1852: son pare, 'l famòs violoncellista Joseph Menter, va matricularia á l' edat de vuit anys en aquell Conservatori, ahont durant sis anys rebé lliçons del professor Viest.

Sofia Menter.

Podria titolar-se «Sociedad de seguros contra siniestros teatrales».

Mediant una prima podria assegurar-se l'èxit de las obras, rifantse accions després del espectacle. Lo públic, ab la fallera de ser accionista, no ensorraria las obras per malament que anessin, apendria á tenir calma, y 'ls favorecuts ab lo sorteig lo que no ho cobressin ab sensacions artisticas, ho cobrarien ab dividendos.

Vostés dirán tot lo que vulgan; pero aquesta es una idea que respon á la moda del dia.

Fá dos diumenjes vá haberhi gran consternació á l'iglesia de la Seo de Manresa.

Lo temple estava plé de gom á gom, y haventse després una mica de pols de la volta, vá corre la véu de que aquesta anava á desplomarse y 'n volen de corredissas... y de caritat cristiana?

Y dich caritat cristiana, perque tothom mirava per la seva pell y uingú per la pell dels altres, de tal manera qu' en lloch de obrir las portas de sortida, ab la pressa ván tancarlas.

—Vaja, deya un impio, sembla que 'ls devots teniu molta por de morirvos, per més que siga dintre de l'iglesia y mentres cumpliu los debers religiosos.

—No, cá: encare que haguessen caigut las voltas, no 'ns hauriam mort. La Providencia obra miracles.

—Lo qu' es si no 'us poséu de clatell no sé pas com vos hauria anat.

—Y per qué de clatell?
—Home, perque la llana hauria amortiguat lo cop de las pedras.

Vaja que are no 'ns queixarém.

Lo gueto, vull dir, lo Gobernador de la Provincia, ja 'ns deixa retirar á las dugas de la nit. Fins are no podiam estar al café sino hasta la una. Are fins á las dugas tenim dret de menjar un biftech ó de pendre una llimonada.

Alerta, Sr. Gobernador, alerta, que ab tanta llibertat no 'ns desmoralisém.

A Roma tractan de celebrar una Exposició universal. Molt ben fet.

Tenen allá un objecte que no ha figurat en cap més exposició de quantas s' han celebrat.
Lo Papa.

Aquest dia un a mich mèu tractava de llogar una torre al Putxel.

—Es massa petita, vá dir al encarregat de las claus.

—Petita diu?
—Sí senyor.

—¿Com dimoni ha de ser petita aquesta torre? Figuris que hi ha viscut en Fontrodona.

A Tonkin (Japon) s' ha desencadenat un tifon destruhint 2,000 casas y 200 iglesias cristianas.

Los japonesos si tenen la costum de reflexionar com los neos de aquí á Espanya, dirán:

—Es un cástich de Déu perque no segueixen la religió verdadera dels nostres pares.

Se parlava de conversions, y un capellá que ab las herencias de confiansa y altrás gangas s' ha fet un capítal que posseheix en paper de la deuda, exclamava:

—Senyors, á tal temps hem arribat qu' en aixó de conversions jo ja no hi crech.

—¿No créu ab cap conversió?

Al cap enterament no diré que no. Si per cas ab una no més.

—¿Ab quina?

—Ab la conversió de la deuda que vol fer en Camacho.

Lo marqués de Rays no desisteix de la idea de colonisar las islas de Nova Bretanya.

Segons diu un periódich s' ha donat tanta manya en reclutar gent, que fins ha lograt embarcar á uns quants jesuitas.

En aquest punt, mentres carregui jesuitas, no seré jo qui l' hi diga res al célebre marqués de Rais.

Si per cas, ja 's cuidarán de queixarse 'ls salvatjes de Port-Breton.

S' ha publicat esmeradament impresa la comedieta de D. Lleó Fontova titulada «La casa de 'n Garlanda» ab tant èxit estrenada en lo Teatro Romea 'l dia del benefici del reputat actor. Se ven á ca'n Lopez á 2 rals.

En lo próxim número donarém á coneixe un fragment de aquesta producció, al igual de lo qu' hem fet ab la comedieta del Sr. Riera y Bertran «Si fá no fá.»

La parroquia de Betlém déu ser una parroquia de lujo.

En todas las demás parroquias una fé de pila val no més que una pesseta.

A la parroquia de Betlém ne fan pagar sis rals. Aixís nos ho participa un estimat lector.

¿A qué obehirá aquesta diferencia de tarifas?
¿Será que las iglesias fan com las botigas, que segons allá ahont están situadas pagan més lloguer, y s' ho cobran aumentant lo preu dels articles de consum?

En lo saló gran del Ateneo Barcelonés:
Uns quants socios discuteixen lo valor de una paraula.

Un d' ells qu' es molt entés en materias d' idiomas, sosté que deriva del árabe.

Alguns altres ho posan en dupte.
Aquell diu:

—Senyors, ja veurán com tinch rahò: jo 'ls ho ensenyaré ab la gramática árabe á las mans.

S' alsa del silló y toca 'l timbre.
Compareix un criat dels de la porteria.

—¿Que se l' hi ofereix?
Lo socio ab perfecte acent francès:—Porti la «Grammaire arabe de Gaspari».

Lo criat se 'n torna á la porteria visiblement aturullat.

Després de pensar ab lo que l' hi ha demanat lo socio, s' desideix per cridar al encarregat del café y l' hi diu:

—Porti un vás de jarabe de part á D. Enrich.
Lo cafeter se queda com qui véu visions.

—Pero quin jarabe es aquest? pregunta.
—Que vol que l' hi diga respon lo criat: jo l' hi demano lo que 'm diuhen.

—Potser l' hi ha demanat un' altra cosa.
—Ja veurá, vosté mateix vaji á preguntarli.

Lo cafeter s' adelanta cap al grupo, que silencios está esperant que 'l criat porti la Gramática árabe de Gaspari.

—D. Enrich, perdoni, diu lo cafeter.
—Digui.

—¿Que 'l vol de escorxa de ponsém?
Assombro general. Quan després vá explicarse 'l quid pro quo vá ressonar una riatllada homérica.

QUÈNTOS.

Lo fet que vaig á explicarlos passa en un poble de fora, entre dos individuos que viuhen á la mateixa casa y per consegüent pagan lloguer al mateix amo.

Un d' ells, en Domingo, es fuster; l' altre, en Bertran, es de l' art de la terra; per un motiu que aviat lo sabrán tenen una disputa, s' agafan y han de descompartirlos.

Lo fuster se 'n vá á trobar al amo de la casa.
—Y donchs, ¿qué tenim, Domingo?

—Que si no 'm despatxa á n' en Bertran, per mi ja pot buscarse llogater.

—¿Y qué 'us ha fet en Bertran? Veyam.
—¿Com! ¿Vosté no ho sab? M' ha romput quatre dents.

—¿Y com ha sigut?
—Tornant de cavar ab lo xapo.

—¿Dimontri! Veyam, obriu la boca.
—¿La boca?

—Sí, home, ¿no dihéu que 'us ha romput quatre dents?
—¿Oh! entenénmos; vull dir quatre dents d' una serra. ¿Vosté 's créu que si m' hagués trencat quatre dents de la boca, seria tant quisquillós per venirme á queixar?

Un pintor enfilat en un tauló colocat entre dos escalas, está acabant de fer lo rétol de una taberna.

Dessota hi ha un grupo de curiosos, y un d' ells s' adona de una gran falta d' ortografia.

¿Y quina falta!
En lloch de dir: Despacho de vinos diu de BINOS.

—Ep, mestre, exclama: vinos s' escriu ab v.
L' artista, ab molt desdeny y sense girar la cara, respon:

—Home, jo al seu puesto, si volia criticar lo rétol al menos esperaria que fós sech.

Un pobre cego s' estava demanant caritat en un recó del moll.

Desembarcavan bous, y un d' ells escapantse vá donar una testarada al pobre cego.

Aquest, al sentirse 'l cop, digué tot tambalejant:
—Tinga una mica més de caritat, germá.

Un viudo 's consolava del seu dolor fent l' amor á una negra.

—Es precis disculparlo—deya un dels seus amich—cadascú porta 'l dol á la seva manera.

TRENCA-CAPS.

XARADAS.

I.
Lo total tant gran que 'm dona quan me trobo que no puch fer tres-prima una xarada, fá que al cap de poca estona creyentme ser bastant ruch la dos-tres de una vegada. J. ESCOFET.

II.
Ma primera-dos Dos-tres que viu aprop de Total una hu-tres y alguns dinés vol donarme per Nadal. FRANCISCO FLOS.

ACENTÍGRAFO.

Lo mèu tot es del total que de carlins aquí á Espanya no n' hém de veure may més mentres governi en Sagasta. ADLAVAY PESOJ.

MUDANSA.

Caygué al tot de 'n Total en Tot, que 'm creya era mort, y tingué encara la sort que sols á un tot prengué mal. UN TAPÉ Y F. DE T.

TRENCA-CAPS.

Olaguey, Faustino, Anastasi, Juliá, Cipriá. Colocar aquests noms en columna de modo que la tercera lletra de cada un formi 'l nom de una dona. KEPEM ASSÍ.

CONVERSA.

—Llorens, ¿hont vás tant cremat?
—Hola, Pau, no 'm digas ré.
Tinch d' anar...
—Ja has esmorsat?
—Junts hém dit lo que hi menjat ara...
—¿Ahont vás?
—Busca'u també. FUIG-PEINA.

QUADRAT DE PARAULAS.

Sustituhir los pichs ab lletres que llegidas vertical y horisontalment digan: 1.ª ratlla, nom de dona; 2.ª un animal 3.ª altre nom de dona y 4.ª personatge de la Passió. MICALÓ CODINA.

GEROGLÍFICH.

PA SAN

II

K K I I

::

I I

K B

I I I

J. PLANAS.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NÚMERO.

- XARADA 1.ª—Por-te-ra.
- IDEM 2.ª—En-car-rech
- ANAGRAMA.—Ramon, Roman, Norma.
- MUDANSA.—Sis, bis, pis.
- CONVERSA.—Anton.
- ROMBO.—
A M
A M E N
A M E L I A
M E L O N S
N I N A
A S

7. GEROGLÍFICH.—Las quaranta as y tres es partida guanyada.

Barcelona. Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatro, 27 y 28.

MANIA BURSÁTIL.

—Quins tractes vol?
—Cinch duros al més y las horas de Bolsa libres.

—Senyoret, ¿que ha passat pel bolsin? ¿Sab com està 'l cambi?

—Senyora, ¿qué 'm donará una mirada 'l olla?
—¿Ahont vas?
—M' arribo fins al bolsin á veure com están los *Colonials*.

—Pero Francisca, ¿qué ha fet? Tot lo diná es cremat.
—Ay, senyors; ab aquesta baixa de la Bolsa, avuy no sé lo que 'm faig.

—Sr. Doctor, ¿cóm está avuy?
—A 29 ³/₄, bona tendencia.

—Lo llás escorredor m' ha fet perdre l' ofici; no hi ha més: m' hauré de ficá al bolsin.